

HIỆN nay, giai cấp công nhân Việt Nam đã trưởng thành vượt bậc, tiếp tục khẳng định sứ mệnh lịch sử của mình trong sự nghiệp đổi mới và phát triển đất nước. Sau gần 20 năm tiến hành công cuộc đổi mới dưới sự lãnh đạo của Đảng, cách mạng Việt Nam đã thu được những thành tựu to lớn, làm tiền đề quan trọng đưa đất nước tiến vào giai đoạn cách mạng mới - giai đoạn đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Đây cũng là yếu tố quan trọng, góp phần củng cố và nâng cao ý thức chính trị của công nhân thuộc các thành phần kinh tế, trong đó có công nhân thuộc khu vực kinh tế ngoài quốc doanh. Tuy vậy, trong xu thế khu vực hóa và toàn cầu hóa đang diễn ra hết sức mạnh mẽ, đất nước ta đang đứng trước những vận hội mới với nhiều thời cơ nhưng cũng không ít thách thức; trước những cám dỗ vật chất của kinh tế thị trường, một bộ phận cán bộ, đảng viên bị thoái hóa, biến chất, quan liêu, tham nhũng, ảnh hưởng tiêu cực đến đời sống chính trị - xã hội của đất nước. Bốn nguy cơ mà Đảng ta từng chỉ ra vẫn còn tồn tại, đan xen tác động tiêu cực đến ý thức chính trị của công nhân. Một bộ phận không nhỏ công nhân chưa có công ăn, việc làm ổn định, đời sống

Tuyên truyền, giáo dục ý thức chính trị cho công nhân thuộc các doanh nghiệp ngoài quốc doanh

VŨ QUANG VINH *

khó khăn, thiếu thốn. Điều đó tác động trực tiếp đến niềm tin và làm xói mòn ý thức chính trị của người công nhân, nhất là bộ phận công nhân thuộc khu vực kinh tế ngoài quốc doanh.

Là đội tiên phong của giai cấp công nhân, trong quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng ta luôn xác định vấn đề xây dựng giai cấp công nhân (trong đó có bộ phận công nhân, công đoàn thuộc khu vực kinh tế ngoài quốc doanh) là một trong những nhiệm vụ quan trọng. Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 7, khóa VII nhấn mạnh: "Nhiệm vụ của giai cấp công nhân là: đoàn kết, hợp tác với các tầng lớp nhân dân trong xã hội để hoàn thành công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa, đưa đất nước vững bước tiến lên theo con đường xã hội chủ nghĩa... Giai cấp công nhân phải làm nòng cốt trong việc xây dựng khối

liên minh vững chắc với nông dân, trí thức và các tầng lớp nhân dân lao động khác, để thực hiện thành công công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa nói chung, công nghiệp hóa nông nghiệp và nông thôn nói riêng, thực hiện tốt chính sách đại đoàn kết dân tộc của Đảng, hợp tác với các nhà tư sản dân tộc, các chủ đầu tư nước ngoài để phát triển kinh tế; tôn trọng quyền lợi hợp pháp của giới chủ, đồng thời đấu tranh, thuyết phục họ bảo đảm lợi ích chính đáng của người lao động và làm tròn nghĩa vụ với Nhà nước"⁽¹⁾.

Đây là một nhiệm vụ rất mới mẻ, khó khăn và cấp bách của giai cấp công nhân. Trong

* TS, Viện Quan hệ quốc tế, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh

(1) Văn kiện Hội nghị lần thứ bảy, Ban Chấp hành Trung ương khóa VII, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, năm 1994, tr 97, 98, 99

sự nghiệp giải phóng dân tộc, giai cấp công nhân đã có kinh nghiệm nhất định trong xây dựng liên minh công nông và tranh thủ sự ủng hộ của giai cấp tư sản dân tộc, chống tư sản mại bản và đế quốc phong kiến. Trong giai đoạn hiện nay, thực hiện mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh, giai cấp công nhân còn có nhiệm vụ hợp tác với các chủ đầu tư nước ngoài. Đất nước càng tham gia tích cực vào quá trình hội nhập kinh tế quốc tế thì các nhà đầu tư nước ngoài vào hoạt động kinh doanh ở nước ta càng nhiều, nền kinh tế đa dạng hóa càng cao, khu vực kinh tế ngoài quốc doanh càng có điều kiện phát triển. Cùng với những điều kiện thuận lợi thì khó khăn trong việc nâng cao ý thức chính trị của công nhân, công đoàn thuộc khu vực kinh tế này xuất hiện ngày một rõ nét hơn. Công nhân nước ta, trong quá trình hội nhập và phát triển của đất nước phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức, trong đó phải bảo đảm lợi ích chính đáng của mình và của dân tộc, tức là phải vừa hợp tác, vừa đấu tranh. Cuộc đấu tranh đó diễn ra hằng ngày, hằng giờ. Vấn đề là ở chỗ hợp tác và đấu tranh như thế nào để cùng tồn tại và phát triển. Trong quá trình đổi mới, theo chủ trương cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước, công nhân có thể trở thành cổ đông. Số lượng công nhân là cổ đông sẽ tăng dần không, chỉ trong các doanh

nh nghiệp nhà nước đang cổ phần hóa mà một số là cổ đông của các công ty cổ phần tư doanh. Địa vị của bộ phận công nhân thay đổi. Họ vừa là người làm thuê lại vừa là chủ sở hữu trong các công ty cổ phần. Hiện nay số lượng công nhân có khoảng 5 triệu người, trong khu vực quốc doanh có 1,7 triệu người, công nhân khu vực ngoài quốc doanh có khoảng 3,6 triệu người và đang ngày một tăng lên nhanh chóng.

Bộ phận công nhân ngoài quốc doanh ngày càng tăng lên, cơ cấu đa dạng, trình độ văn hóa nâng lên. Họ chịu ảnh hưởng cả yếu tố tích cực lẫn tiêu cực của nền kinh tế thị trường, ý thức chính trị bị suy giảm dẫn tới hạn chế khả năng phát huy vai trò, sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân Việt Nam. Trước thực trạng đó việc tuyên truyền giáo dục cho giai cấp công nhân, nhất là bộ phận công nhân ngoài quốc doanh cần tập trung vào một số nội dung quan trọng sau đây:

Một là, nâng cao nhận thức về các tổ chức trong hệ thống chính trị của đội ngũ công nhân. Công nhân ngoài quốc doanh phải hiểu được vai trò của Đảng Cộng sản, của Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và phải trực tiếp tham gia tổ chức công đoàn. Họ phải nhận thức được công đoàn là một tổ chức chính trị - xã hội của giai cấp công nhân và người lao động, cùng với cơ quan nhà nước, tổ chức

kinh tế, xã hội chăm lo và bảo vệ quyền lợi cho cán bộ, công nhân, nhân viên và những người lao động khác, tham gia quản lý nhà nước và xã hội, tham gia kiểm tra, giám sát hoạt động của cơ quan nhà nước, tổ chức kinh tế; giáo dục cán bộ, công nhân, viên chức và những người lao động khác xây dựng và bảo vệ đất nước. Công nhân ngoài quốc doanh và là những đoàn viên công đoàn tích cực, hiểu được những vấn đề cơ bản trong Luật Công đoàn, để bảo vệ lợi ích của chính mình và của bộ phận giai cấp mình. Ngoài ra họ phải tích cực tham gia xây dựng và hoạt động trong các tổ chức chính trị - xã hội phù hợp khác (Đoàn Thanh niên, Hội Phụ nữ...).

Hai là, đối với sự nghiệp đổi mới đất nước, công nhân ngoài quốc doanh phải là người có niềm tin vào thắng lợi của sự nghiệp đổi mới do Đảng khởi xướng và lãnh đạo, phải quan tâm để biết được những nội dung trong đường lối, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước, nhất là những nội dung liên quan trực tiếp đến công nhân và công nghiệp. Họ không những có niềm tin mà họ phải tích cực đóng góp công sức của mình vào thắng lợi cả sự nghiệp đổi mới.

Ba là, nhận thức về nhu cầu và lợi ích chính trị của mình. Với tư cách là công dân họ phải hiểu biết và tuân thủ quyền và nghĩa vụ cơ bản về mọi mặt,

bình đẳng trước pháp luật, tham gia quản lý nhà nước... như Hiến pháp đã quy định; phải hiểu biết và tuân thủ những quyền lợi, nghĩa vụ của ngành, địa phương, đơn vị, doanh nghiệp..., thực hiện Quy chế Dân chủ ở cơ sở - với nguyên tắc "công nhân biết, công nhân bàn, công nhân làm và công nhân kiểm tra".

Bốn là, Công nhân công đoàn ngoài quốc doanh phải nhận thức được cùng với công nhân, nông dân, trí thức là những lực lượng cách mạng đông đảo và quan trọng. Trong đó liên minh công, nông, trí thức là cơ sở vững chắc cho thắng lợi của sự nghiệp đổi mới. Đối với người sử dụng lao

động phải thực hiện theo quan điểm của Hội nghị lần thứ 7 Ban Chấp hành Trung ương khóa VII là: "Thực hiện tốt chính sách đại đoàn kết dân tộc của Đảng, hợp tác với các nhà tư sản dân tộc, các chủ đầu tư nước ngoài để phát triển kinh tế; tôn trọng quyền lợi hợp pháp của giới chủ, đồng thời đấu tranh thuyết phục họ bảo đảm lợi ích chính đáng của người lao động và làm tròn nghĩa vụ với nhà nước".

Giai cấp công nhân có sứ mệnh lịch sử là thủ tiêu chủ nghĩa tư bản, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội. Công nhân ngoài quốc doanh ở nước ta cũng mang trong mình sứ mệnh vinh quang đó. Thời gian

vừa qua, bộ phận này góp phần ngày càng quan trọng vào thắng lợi của công cuộc đổi mới. Để thực hiện sứ mệnh giai cấp công nhân Việt Nam, bộ phận này phải luôn vươn tới có ý thức chính trị vững vàng. Mặt khác tổ chức công đoàn và các tổ chức đoàn thể khác phải luôn có ý thức thực hiện tốt vai trò, chức năng và nhiệm vụ của mình dưới sự lãnh đạo của Đảng như Nghị quyết Hội nghị lần thứ chín Ban Chấp hành Trung ương khóa IX đã đề ra là: "Đẩy mạnh xây dựng, kiện toàn và tăng sức chiến đấu cho tổ chức cơ sở đảng gắn với xây dựng chính quyền, Mặt trận, các đoàn thể cơ sở và phong trào cách mạng của quần chúng". □

CHỌN... CẤP TRƯỞNG

(Tiếp theo trang 65)

bàn đến rất nhiều, có lẽ chúng ta không thiếu người tài năng, đức độ, mà ta chưa tháo gỡ cơ chế trong việc bổ nhiệm, miễn nhiệm cán bộ lãnh đạo, quản lý để họ thể hiện cũng như bộc lộ cái đúng, cái sai của mình...

Bộ trưởng dường như không muốn nghe thêm nữa, âm ừ một lát rồi ông đằng hắng giọng: Thôi thế nhé. Khước từ là đồng nghĩa với không nhận nhiệm vụ, anh đừng trách tôi.

Ông Kh. ra về, lòng nặng trĩu...

Rồi Bộ X. bổ nhiệm một trong 4 Phó tổng lên làm Tổng giám đốc.

Hai năm trôi qua, "nhân nào quả ấy", đúng là "Minh quân chi trị, loạn dụng bất trị" - minh quân dùng người nhầm mà không biết. Tổng công ty H. đang đứng bên bờ vực của sự phá sản. Nội bộ mất đoàn kết, rối ren, thua lỗ trầm trọng, nợ xấu, nợ khó đòi chồng chất, rồi tham nhũng, bè phái... và cái điều đáng tiếc là trong bộ máy chóp bu của Tổng công ty phân hóa, không ai chịu ai, mỗi ông cạy vào một "ô", một "dù", mỗi ông thủ một "miếng võ". Tổng giám đốc không những không đủ năng lực, phẩm chất lại thiếu bản lĩnh và tiêu cực nên không thể "cầm cân, nảy mực", không thể vận hành bộ máy vốn đã công kênh lại ọc ạch...

Ông Kh. một lần nữa được Bộ vời đến. Lần này Bộ "đành" đồng ý để cho ông được đề xuất phương án tổng thể về bộ máy và cán bộ của Tổng, không chỉ là cấp Phó tổng mà sắp xếp, luân chuyển, bổ nhiệm, miễn nhiệm các chức danh khác trong bộ máy của Tổng và các Công ty thành viên, thậm chí đến một số cán bộ chuyên viên trong các mắt xích quan trọng. Ông Kh. đề cập rất kỹ và rất thuyết phục...

Bẵng đi chừng cũng hai năm, Tổng công ty H. không phải có phép màu từ trên trời rơi xuống, cũng chẳng cạy "ô", nhờ "dù" mà đã thay da, đổi thịt rõ rệt. Bí quyết ở đây theo như nhận xét của cán bộ, công nhân đơn giản chính là việc *chọn cấp trưởng* đủ tâm, đủ tâm. □